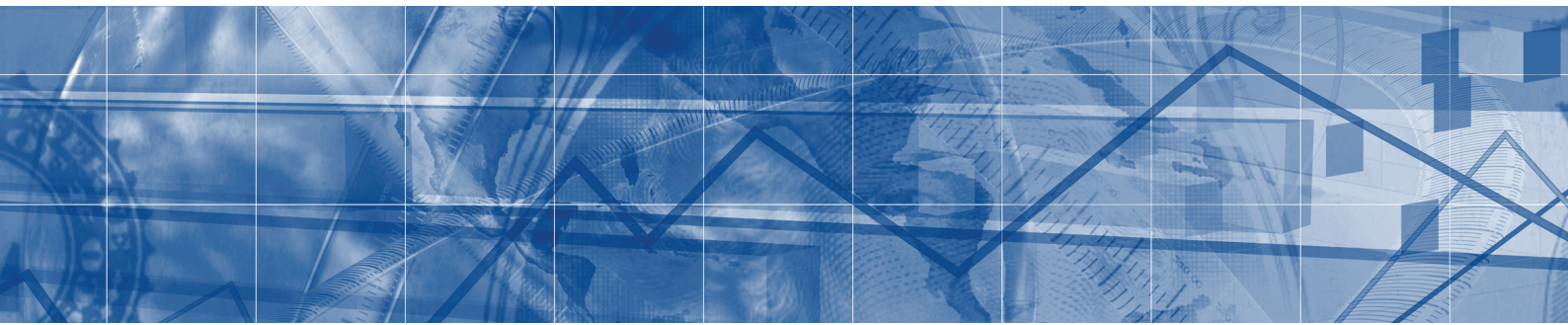

Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця № 1

Журнал

березень 2024

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

**Молодіжний економічний вісник
ХНЕУ ім. С. Кузнеця**

№ 1
березень 2024
Журнал

Виходить щоквартально

Засновник – ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
Видавець – ФОП Лібуркіна Л. М.

Затверджено на засіданні
вченої ради університету
Протокол № 3 від 22.03.2024 р.

Ідентифікатор медіа: R30-02756
(рішення Національної ради України
з питань телебачення і радіомовлення
№ 685, протокол № 9 від 7 березня 2024 року).

Періодичність – щоквартально.
Мова видання – українська, англійська, французька, німецька.

Засновано в січні 2015 року згідно з рішенням вченої ради.

Редакційна колегія

Пилипенко А. А. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ імені Семена Кузнеця (головний редактор)

Бриль М. С. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Власенко Т. А. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Вовк В. А. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Гриневич Л. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Журавльова І. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Яценко Р. М. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Малярець Л. М. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Назарова Г. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Пушкар О. І. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Тищенко В. Ф. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Чернишов В. В. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Ястремська О. М. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Поштова адреса засновника:

61166, Україна, м. Харків, просп. Науки, 9а, Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця

Конт. телефон: (057)702-03-04

Відповідальність за достовірність фактів, дат, назв, імен, прізвищ, цифрових даних, які наводяться, несуть автори статей.
Рішення про розміщення статті приймає редакційна колегія. У текст статті без узгодження з автором можуть бути внесені редакційні виправлення
або скорочення.

Редакція залишає за собою право їх опублікування у вигляді коротких повідомлень і рефератів.

У разі копіювання чи передрукування матеріалів посилання на електронний журнал обов'язкове.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи ДК № 4853 від 20.02.2015 р.

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2024

ЗМІСТ

Андрейчіков О. О. Бінарний оптимум фізичного й інтелектуального капіталу ІТ-компаній.....	5
Бараннік І. О., Бударін О. С. Роль машинобудування у відновленні економіки України	9
Барановський Д. В. Проблеми управління персоналом органів публічної влади в умовах цифровізації	12
Bliznyuk O. Influence of national culture on the leader's profile	14
Блиндарук А. О., Шаповалова О. О. Досягнення та виклики у сфері відстеження рухомих об'єктів та аналізу їхньої поведінки	17
Бойцова А. Р., Воронюк Є. В. Програма SADC-EU – шлях до розвитку в умовах глобальної невизначеності	21
Bronko A., Brynza П. Development of a model for cluster analysis of macroeconomic indices.....	24
Велика О. Ю. Особливості адміністративного менеджменту підприємства в кризових умовах.....	28
Віжунів А. О., Устименко А. В. Корпоративна безпека організаційного розвитку на засадах положень концепції «соціальної відповідальності»	31
Navrylchenko O. Economic growth potential of an enterprise in the contours of the innovative and investment development model.....	34
Гайдук О. О. Обґрунтування напрямів формування конкурентного потенціалу ІТ-компанії	36
Грицай Я. Г. Шляхи розвитку цифрового освітнього середовища в закладі загальної середньої освіти	39
Дементьева Т. І. Педагогічний артистизм як особлива риса професійної компетентності викладача вищої школи.....	42
Дуга С. Ю. Інвестиції в людський капітал в умовах невизначеності: український кейс.....	44
Єнгалічев С. О., Леуненко О. В. Імітаційне моделювання та дослідження алгоритмів планування пакетних потоків даних із різними пріоритетами.....	46
Квашина Ю. А., Логвиненко Д. В. Бізнес-процеси як джерело конкурентних переваг підприємства.....	50
Кончик Д. В. Атрактивність підприємств як важлива складова їх розвитку	53
Костін І. Д. Сутність соціально-економічної ефективності диджитал-інноваційних проєктів та інструменти її оцінювання	55
Леуненко О. В., Єнгалічев С. О. Моделювання та захист передачі даних ресурсоємних задач у гетерогенних хмарних системах	59
Лиска П. О. Політика корпоративної соціальної відповідальності як механізм протидії багатоаспектній «невизначеності»	64
Лола Ю. Ю., Несміян Д. М. Дослідження готовності молоді до використання інструментів партисипаторної демократії.....	67

ПРОГРАМА SADC-EU – ШЛЯХ ДО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

УДК 339.92:327

Бойцова А. Р.

Студентка 3 року навчання, факультет МЕП, ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Воронюк Є. В.

Викладач кафедри міжнародних економічних відносин ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. Досліджено питання розвитку діяльності регіональної міжнародної організації «Південноафриканське співтовариство розвитку» (SADC) при реалізації Комплексної програми із Європейським Союзом (EU).

Ключові слова: Південноафриканське співтовариство розвитку, САДК, ЄС, Африканський регіон.

Annotation. The issues of development of the activities of the regional international organization «Southern African Development Community» (SADC) in the implementation of the Comprehensive Program with the European Union (EU) are investigated.

Keywords: Southern African Development Community, SADC, EU, African region.

Актуальність проблеми. Африканський регіон привертає все більше уваги, поступово перетворюючись на перспективний ринок. Зокрема, цікавим постає питання співпраці країн Африки із Європейським Союзом. Крім того, значною мірою не відкритою залишається галузь наукових досліджень у сфері національної політики Африканського регіону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Європейський Союз та Південна Африка мають унікальні стратегічні та преференційні економічні відносини, які закріплені в Угоді про економічне партнерство між SADC та EU, але включають в себе співробітництво в більш широкому спектрі соціальних, екологічних, промислових та безпекових питань. Сила і вплив цих економічних і політичних відносин відображається в глибоких зв'язках між компаніями і галузями в EU і Південній Африці [1].

SADC, як і багато інших регіонів, що розвиваються, та периферійних регіонів, отримує фінансову підтримку від різних міжнародних організацій та фінансових партнерів, таких як: Європейський Союз, Африканський банк розвитку для підтримки розвитку, програм та операцій. Цей цикл залежності продовжується, оскільки периферія залишається залежною від центрів через нездатність налагодити систематичне зростання [2].

Метою тез є дослідження основних аспектів реалізації програми SADC-EU.

Виклад основних результатів дослідження. Програма сприяння торгівлі між Південноафриканським співтовариством з розвитку та Європейським Союзом має на меті подальше поглиблення регіональної економічної інтеграції; зосередження уваги на Протоколі про торгівлю SADC та підтримку реалізації Угод про економічне партнерство між ЄС та державами-членами SADC. Програма покликана вирішувати питання імплементації на регіональному рівні за трьома основними напрямками, а саме

1. Нетарифні бар'єри в торгівлі, технічні бар'єри в торгівлі та санітарні і фітосанітарні заходи.
2. Підтримка технічної допомоги для митниці.
3. Угода про економічне партнерство між EU та SADC [3].

Фінансування відбувається за рахунок EU протягом п'ятирічної програми (2019–2024 роки) з бюджетом 15 мільйонів євро (16,45 млн дол. США) відповідно до Угоди про внесок між EU та SADC, підписаної в серпні

2019 року. Ця модальність дозволяє Секретаріату SADC використовувати власні правила та процедури в управлінні та адмініструванні програми.

Комплексна програма SADC зі сприяння торгівлі була розроблена і затверджена в березні 2016 року Міністерською робочою групою з питань регіональної економічної інтеграції і складається з чотирьох основних напрямів, які включають 28 ключових сфер, побудованих відповідно до тематичних ініціатив і пріоритетів SADC.

Основні аспекти Програми [3]:

- Відповідність – буде відповідати програмі економічної інтеграції SADC, ЗВТ COT та іншим інструментам зі сприяння торгівлі;
- Специфічність – дозволить зосередитися на проблемах регіону SADC та його держав-членів;
- Доповнення – доповнюватиме інші міжнародні, регіональні та національні програми зі сприяння торгівлі;
- Інтеграція – повністю інтегруватиметься в Порядок денний регіональної інтеграції SADC;
- Врахування – має розумітися як така, що враховує будь-які поточні або майбутні тристоронні розробки;
- Моніторинг – підлягатиме моніторингу та імплементації державами – членами SADC;
- Стратегія – має бути чимось більшим, ніж «інвентарний список» проектів, і бути узгодженим з пріоритетними стратегічними ініціативами;
- Координація - підтримуватиме координацію та залучення партнерів по міжнародному співробітництву;
- Орієнтир – слугуватиме орієнтиром для держав-членів, Секретаріату SADC та інших зацікавлених сторін;
- Гнучкість – бути досить гнучкою, щоб враховувати отриманий досвід і застосовувати найкращі міжнародні та регіональні практики.

Конкретною метою є збільшення внутрішньорегіональних торговельних потоків шляхом підтримки спрощення процедур торгівлі та імплементації ЄС-SADC.

Очікується, що реалізація програми дасть три окремі результати:

Результат 1. Протоколи SADC про торгівлю товарами та торгівлю послугами (та додатки до них) будуть ефективно впроваджені.

Для цього було визначено низку заходів, які повинні мати вимірний позитивний ефект і сприяти ефективній імплементації протоколів:

- Нетарифні бар'єри – підтримка розробки національних стратегій щодо усунення нетарифних бар'єрів та надання спеціальної допомоги для створення необхідних функціональних структур, національних моніторингових комітетів і координаційних центрів, у державах-членах, розташованих уздовж коридору Північ-Південь, які не мають таких структур (а саме: Лесото та Есватіні), та підтримка національних інституцій в цій сфері;
- Технічні бар'єри в торгівлі, санітарні та фітосанітарні заходи – приведення національних регламентів торгівлі у відповідність із регіональними та міжнародними стандартами для збільшення торговельних потоків. Посилення ролі органів з оцінки відповідності та сприяння укладанню спільних угод про визнання сертифікації, особливо у сфері усунення технічних бар'єрів і забезпечення безпеки харчових продуктів, фітосанітарії та здоров'я тварин. Сприяння діалогу між державами-членами, особливо у випадках суперечок щодо торговельних бар'єрів.

Результат 2. Збільшення торговельних потоків в регіоні SADC та із зовнішнім світом вздовж коридору Північ-Південь.

Щоб забезпечити сприяння торгівлі всередині SADC, прикордонна служба надає розбудову потенціалу та технічну допомогу чотирьом обраним прикордонним постам на коридорі Північ-Південь (які є найбільш завантаженими в регіоні SADC), які ще не перебувають у процесі перетворення на прикордонні пости «Єдиного вікна». Крім того, Програма підтримує впровадження таких інструментів сприяння торгівлі, як:

- транскордонне визнання регіональної системи уповноважених економічних операторів;
- електронний сертифікат походження для прискорення обробки з більшою кількістю оцифрованих послуг;

- регіональна гарантія митного транзиту, яка дозволяє швидко переміщення товарів під митними печатками через регіон.

Результат 3. Реалізовано регіональні аспекти Угоди про економічне партнерство між ЄС та SADC.

Угода про економічне партнерство між ЄС та SADC є всеосяжною основою для співпраці між ЄС та країнами – членами SADC [3].

Шість південноафриканських країн, включаючи п'ять держав – членів (Ботсвана, Есватіні, Лесото, Намібія та Південна Африка) Митного союзу Південної Африки та Мозамбік, підписали Угоду про економічне партнерство з ЄС (28 членів) у 2016 році, відому як Угода про економічне партнерство ЄС-SADC. Угода набула чинності тимчасово 10 жовтня 2016 року, а остаточно – у лютому 2018 року. Угода є всеосяжним механізмом торгівлі та розвитку, спрямованим на зміцнення економічних відносин між ЄС та країнами – членами СЕПС SADC з двосторонньої точки зору та відповідно до положень Світової організації торгівлі (СОТ) та ЄС-SADC.

Заходи, визначені в рамках цієї області результатів, включатимуть таке:

- моніторинг та оцінка впливу ЄС на зацікавлені сторони SADC (виробників, експортерів, імпортерів, фермерів, вразливі групи, такі як жінки та молодь тощо) з використанням Механізму моніторингу та оцінки, розробленого в рамках програми;

- реалізація Стратегії ЄС-SADC з підвищення обізнаності та комунікації;

- розбудова потенціалу, навчання та наставництво на регіональному рівні для держав – учасниць SADC та недержавних суб'єктів щодо відповідних положень Угоди;

- створення структур імплементації EU-SADC на регіональному та національному рівнях [4].

Висновки. Південноафриканське співтовариство розвитку (SADC) демонструє стійку динаміку у прагненні до покращення економічної ситуації в регіоні. Розвиток інфраструктури, співпраця з EU та реалізація Програми SADC-EU є ключовими факторами успіху на шляху до зміцнення економічної інтеграції, підвищення добробуту та процвітання в Південній Африці. Реалізація Програми SADC-EU створює умови для розвитку не тільки бізнесу, але і державних, і недержавних суб'єктів, що має призвести до систематичного зростання не тільки економічних центрів регіону, але і периферії.

Література: 1. Cameron M. The SADC-EU Economic Partnership Agreement–Potential Export Opportunities for South Africa Joint research study. URL: https://www.euchamber.co.za/wp-content/uploads/2022/06/SA_to_EU_EPA-Opportunities-Final-2021.pdf. 2. Africa's Macroeconomic Performance and Outlook. URL: <https://www.afdb.org/en/news-and-events/press-releases/africa-dominates-list-worlds-20-fastest-growing-economies-2024-african-development-bank-says-macroeconomic-report-68751>. 3. van Aswegen M., Drewes J. E. A regional policy approach for the SADC. Regional Policy in the Southern African Development Community. URL: https://www.researchgate.net/publication/378788208_Regional_Policy_in_the_Southern_African_Development_Community. 4. EPA SADC – Southern African Development Community // European Community. URL: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/epa-sadc-southern-african-development-community>.

Тези надійшли до редакції 22.04.2024 р.

